

Posamezna številka v Ljubljani in Trstu 4 vin.

„JUTRO“ izhaja vsak dan — tudi ob nedeljah in praznikih — ob 3. zjutraj, ob ponedeljkih ob 5. zjutraj. — Naročnina znaša: v Ljubljani v upravnistvu mesečno K 1.—, z dostavljanjem na dom K 1.20; s pošto celoletno K 18.—, polletno K 9.—, četrtletno K 4.50, mesečno K 1.50. Za inozemstvo celoletno K 28.—. Telefon številka 118.

JUTRO

NEODVISEN POLITIČEN DNEVNIK.

Izven Ljubljane in Trsta 6 vin.

Uredništvo in upravnistvo je v Franciskanski ulici 8. Dopisi se pošiljajo uredništvu, naročnina upravnistvu. Nefrankirana pisma se ne sprejemajo, rokopi si ne vračajo. Za oglaševanje plača: peti vrsta 15 v, osmrtice, posilana in zahvale vrsta 30 v. Pri večkratnem oglaševanju popust. Za odgovor je priložiti znamko. Telefon številka 118.

Enotno zadružništvo — klerikalno zadružništvo!

Znano je že dolgo, da gre klerikalcem v zadružništvu ravno tako slabo kot jim je šlo takrat ko je šlo čez 20 konsumov eden za drugim na kant. Razlika v klerikalnem gospodarstvu od takrat in danes je le ta, da so takrat bili klerikalci navezani s a m i n a s e, danes pa imajo priliko, da delajo za svoje gospodarske polome z vlado k ravje kupčije in da imajo sedaj v svojih rokah najboljšo kravo molznico — kranjsko deželo. Znano je, da je deželni odbor, čim je postal klerikalna domena, takoj začel mašiti luknje pri klerikalni, gospodarski zvezi. Potrjuje se, da deželni odbor že velik del ali cel vseučiliški fond v znesku 750.000 kron že prej nakazali. „Gospodarski zvezi“ predno je deželni zbor sklenil uporabiti ga v gospodarske svrhe. In če je deželni odbor razen 750.000 kron vseučiliškega fonda zahteval še 2 milijona deželne garancije za zadruge, je s tem le povedal, da so v tem trenutku klerikalne zadruge za tri milijone pasivne tako, da bi jih morala sodnija tekem 14 dni zapечатiti. Koliko milijonov pa bo polom v kranjskem zadružništvu za b o d o č e še zahteval tega ni nikdo povedal in le klerikalci že približno vedo. Vsekako pa se smemo z vso gotovostjo bati, da bodo stali klerikalni zadružni polomi še veliko milijonov. Znano je, da vse klerikalno zadružništvo ni piškavega oreka vredno. Vse mlekarke zadruge stoje pred propadom. Mlekarški nadzornik, ki je snoval zadruge, je samo na to gledal, da ustanovi čim večje število zadrug. Šlo je le za procenite pri nakupu orodja, mlekarstvo je bila postanska stvar. Danes leži v mlekarških zadrugah na stotisoče denarja mrtvega in zakopanega.

V klerikalni „Zadružni zvezi“ so včlanjene posojilnice, ki na denarnem trgu po večini ne pomenijo veliko. Zlasti istrijske in dalmatinske posojilnice, ki so včlanjene pri klerikalni „Zvezi“, so požrle ogromne stotisoče našega slovenskega denarja. Vsi boljši in trdnější slovenski denarni zavodi so včlanjeni v „Zvezi slovenske zadruge“, ki je izrazito gospodarska organizacija. Tak je dejanski položaj in tako je z zadružništvom na Kranjskem.

Klerikalcem pa sedaj tudi še deželna garancija ni dovolj in neodoljivo poželjenje imajo po onem zadružništvu, ki dosedaj ni bilo v njihovi strankarski „Zvezi gospodarskih zadrug.“

Dr. Lampe je napisal v „Slovenec“ uvodnik za enotno zadružništvo. V njem govori za „konsolidacijo našega zadružništva“ ter pozivlja vse časopise, bez izjeme, da naj preneha časnikarski boj na zadružnem polju.

To se upa pisati „Slovenec“ isti večer, ko so naši klerikalci poslali v

graški „Tagblatt“ notice, ki govore o gospodarskem polomu pri nekaterih neklerikalnih denarnih zavodih, katerih edini namen je bil škodovati naprednim zavodom in ubiti enotno zadružništvo. Kdor koli drugi bi prišel in bi govoril za združnje, bi mu vsaj nekaj verjeli. Zdražbarju in hudobnežu Lampetu ne verujemo ničesar!

Klerikalci računajo s kratkovidnostjo naprednjakov in upajo, da se bodo dali premotiti in zapeljati na li-manice dr. Lampetovega „enotnega“ zadružništva. Na eni strani bi si radi okrepili svoje falitne zadruge s pomočjo naših najboljših posojilnic, na drugi strani pa bi radi dobili vse n a s e zadružništvo popolnoma v svojo oblast. In kaj se pravi to?

Na tisoče zadružnikov postane čez noč od klerikalcev odvsnih, ki so bili do danes še neodvisni v samostojnih gospodarskih zadrugah. Klerikalni revizorji kakoršen je bil klerikalec Jošt, bodo zlorabljali naše denarne zavode pod masko revizorjev za pridobivanje provizij. Vse naše zadružništvo bo pod komando in revizijo kakega Lampeta. Deželna zveza bo naše zavode molzla na korist klerikalnih podjetij. Enotno zadružništvo, ki ga hočejo klerikalci ni drugaz kot strogo klerikalno zadružništvo. Jasno je, da bi z nepremisljenim korakom, ako bi se hoteli klerikalcem res približati in odvzeti vabilu hinavskega dr. Lampeta, zakrivilo popolen pogin naprednjakov na gospodarskem polju. Gorje onemu, ki bi si upal zagrešiti v tem trenutku izdajstvo nad napredno idejo, napredno stranko!

Klerikalcem prede na gospodarskem polju tako huda, da jih niti deželna garancija ne more rešiti. Edini up imajo še na naše boljše denarne zavode. In naj jih jim mi kar izročimo? Naj gremo mi kar prostovoljno v svojo smrt?

Ako nečemo, da zatremo na deželni zadnje postojanke naprednega gibanja, ako nečemo, da popolnoma ne zaslužimo vseh onih, ki so pri naprednih denarnih zavodih angažirani, potem ne smemo in ne moremo niti misliti na sleparsko in klerikalno „enotno“ zadružništvo.

Enotno zadružništvo z našimi klerikalci imeti je ravno toliko kot imeti z njimi enoten klub v državnem ali deželnem zboru, enoten klub v ljubljanskem občinskem svetu ali kakih drugi korporaciji.

Klerikalci so že zdavnaj proklamirali načelo, da treba vse zatreti in vse iztrebiti, kar ni strogo klerikalno. Celotna družba sv. Cirila in Metoda po njihovem mnenju ni koristna in potrebna. S tega stališča je presojati „enotno“ zadružništvo in s tega stališča naj tako narodno napredna stranka, kakor posamezne napredne organizacije zavzamejo stališče proti dr. Lampetovim nakanam in zvijačam!

Iz slovenskih krajev.

Iz Bočne pri Gornjem gradu na Spod. Štajerskem. Štajerski napredni inteligenci v premisslek. Dolžnost vsakega naprednega inteligenta je, da dela za napredek svojega naroda. Zlasti hvalevredno polje je delovanje med mladino, kajti mladina je bodočnost naroda. Kakor bo vzgojena, tak bo tudi naš narod. Tu se ni treba vstrašiti nobenega dela, kajti vspeh je zagotovljen. Na Sp. Štajerskem imamo že poldrugo leto „Zvezo slov. napredne mladine“, ki ima namen buditi mlade speče sile k življenju, navajati mladino na pot samostojnosti, jo podučiti potom predavanj, poučnih shodov, časopisov in dobrih knjig, v kratkem rečeno, gojiti v mladini pravo družabno življenje. Prav pogosto vidimo mladino pijančevati in kaj je temu vzrok? ničesar drugega, kakor da Slovenci nimamo moči, ki bi posvetili mladini vsaj nekaj časa in jo vodili na pot napredka. Zalostno je pač, da je v najnovejšem času med spodnještajersko inteligenco začelo pojemat on navdušenje med pripristo kmečko mladino. Čudimo se pač onim gospodom iz Celja, ki so ob ustanovitvi tega prepotrebne družstva kar koprnili samega navdušenja in obljubljali, da bodo vedno delali za napredek mladine, sedaj se pa za družstvo nič ne brigajo. Saj so vendar odborniki, ki imajo veselje do dela, ali glavni odbor se ne briga za ničesar. Samo jadicovanje in trenutno navdušenje nam pač ne more prinesiti nikakih vspehov. Pozivljamo torej vso napredno slovensko inteligenco na Spod. Štajerskem, naj pokaže svojo ljubav do mladine in jo reši pred črnim klerikalizmom, kajti v nasprotnem slučaju se lahko zgodi, da tudi pri nas v kratkem zavladal kranjski klerikalizem, ki je prava poguba za naš narod. Trud, ki ga boste imeli, se vam bo stotero poplačal. V delu je moč.

Naša požarna bramba je priredila v nedeljo, dne 19. t. m. svojo predpustno veselico, ki je v vsakem oziru uspela nad vse dobro. Dasi je bila pot slaba, vendar se je zbralo toliko občinstva, da je bila dvorana stare šole natlačeno polna; videli smo goste iz Gornjega grada, Nove Štite, smatnega in drugod. Nastop moškega pevskega društva „Bočni“ pač zasluži, da se ga javno pohvali. Poseben pa je občinstvu ugajala igra „Mutasti muzikant“, šaljive senčnate podo-be, ribji lov i t. d. Zvečer pa se je mlado in staro zasukalo v plesu.

Tako je minil ta dan v veseli družbi in neprisljeni zabavi.

Iz Škocjana pri Mokronogu! Tukajšnja podružnica družbe sv. Cir. in Metoda ima svoj redni občni zbor dne 26. t. m. v gostilniških prostorih g. Zupeta ob 3 uri pop. Istotam je ob 7 uri zvečer podružnična veselica. Uprizorili ste boste dve burki „Ne kliči vraga“ in „Mutasti muzikant“ s petjem in šaljivo pošto.

Pridite vsi, ki Vam je na tem, da bode ta prireditev kolikor mogoče do

bro uspela v gmotnem in moralnem oziru, saj čisti dobiček je namenjen prepotrebni glavni družbi.

Dol pri Hrastniku. Vsled neresničnih vesti, ki so jih razširjali duhovni in klerikalni listi je bil zadnje dni pravcati „run“ na našo posojilnico. Srečal sem tisti čas človeka, ki ga pozna gospod župnik tako dobro kot samega sebe in ki so mu razmere pri posojilnici tako dobro znane kot župniku, ki je načelnik posojilnice ter sem ga vprašal, ali bo posojilnica res „falirala“. Odgovor: „Ne vem ničesar.“ — Na občnem zboru posojilnice pa vpraša dotično osebo nekdo drug popolnoma isto. Odgovor: „Bog ne daj, veste da bi jaz kot . . . nikdar ne pripustil kaj takega, da bi bilo toliko ljudi nesrečnih.“ Glej ga čuka! sem si mislil, kako vendar to, da zdaj drugače govori, da si je belo svest, da bi lahko marsikaj zabranil, ko ni hotel prej ničesar vedeti. In potuhtal sem ga! Malo pred občnim zborom so bile občinske volitve in pri teh se je dotičnik skrajno netaktno vedel proti nekaterim zadružnikom. Ker se je skoro gotovo nadejal, da se mu enako z enakim pri občnem zboru posojilnice vrne, ni, dasi dobro informiran o stanju posojilnice, storil svoje dolžnosti, ampak je s svojim prvim odgovorom — mogoče tudi še drugače — podprl neresnične vesti klerikalnih listov, se je torej lagal, — je s tem tudi povečal nevarnost, da mora posojilnica pri izplačevanju vlog iztirjati okoli 500 kmetov, katerih bi najmanj polovica prišla na boben. Ker so pa po občnem zboru ostale razmere iste, — zadružniki namreč bolj pojmujejo zapoved „Ljubi svojega bližnjega“ kot dotični — se njemu tudi niso odtegnile koristi, ki jih uživa, je seveda jel v lastnem interesu pomirjevati ljudi. Vsekakor je pa obsojati njegovo početje in gospod župnik Veterini, kaj bi Vi rekli takemu človeku. Gotovo ga z nami smatrate hinavcem in podležem.

Splošni pregled.

Rusko šolstvo. V seji ruske dume dne 17. t. m. se je obravnavalo vprašanje ljudske šole. Šolski zakon je bil v dumi sprejet že v prvem branju, toda ruski nacionalisti so hoteli ravno v tem zakonu pokazati svojo moč in so ga izpremenili prav temeljito. Odstranili so vse reforme, ki jih dosegli opozicionalci in oktobristi v odseku in v plenumu, in so zopet celo predlogo spravili v isto obliko, v kakršni je izšla iz rok naučnega ministrstva. Opozicija in oktobristi so sklenili braniti prvotni tekst do skrajnosti. Zato so bile seje prav burne. Desnica in nacionalisti so hvalili novi spopolnjeni tekst. S pomočjo centra se jim je posrečilo izpremeniti le nekaj manj važnih točk v 15 člankih. Opozicija in oktobristi so dejali nekaj poprav, toda pri predlogu temeljnih reform so jih nacionalisti preglasovali. Še večji boj je nastal pri organizaciji neruskih

Moško stopa, ostro škili, smodko puši, motovili po ljubljanskih ulicah. Stražnik vsak mu salutira on pa vsakega prezira in ošabno koraca. Kdo je mar? Ta prevzetno-puhla glava, ta prismuknjena postava je deželni naš glavar!

Šol. Prvotno se je reklo da se ima verouk neruskih narodov poučevati v njih jeziku. Nacionalisti so bili s tem zadovoljni, ampak so zahtevali, da se v zapadnih gubernijah za Belorus in Malorus poučuje verouk v ruskem jeziku. Ker so oktobristi glasovali z nacionalisti, je bil predlog sprejet z večino 183 glasov proti 115. Največji boj je nastal pri 16. članku, ki določa, da se morajo ustanoviti enorazredne šole za otroke priznanih 13 neruskih narodnosti, ako jih je več nego 50. Predlog je bil sprejet s 190 glasovi večine. Premagani nacionalisti so proglasili, da se ne udeležijo več posvetovanj.

Gibanje na ruskih univerzah. Vsled nemirov na moskovski univerzi je bilo aretiranih 120 dijakov, 55 jih je bilo izgnanih iz mesta. Policija je vdrila v univerzo. Rektor Manujlov je sklical profesorje in je proglasil, da v takih razmerah univerza ne more vršiti svojih dolžnosti. Zato je resigniral na svoje mesto, in z njim tudi profesor Minakov in pomočnik rektorjev Menzbur. Zato so bili vsi trije odpušteni in pridržani naučnemu ministrstvu. Proforski zbor je imel na to svojo sejo na kateri je protestiral proti vladnemu odloku, ker je senat branil le svobodo univerze. Izvolila se je posebna deputacija, ki se je imela pritožiti na ministrstvo. Rektorsko mesto je sprejel, dasi nerad, prof. Kamorovski. Na to je podala cela vrsta profesorjev prošnjo za odpust, tako, da je ostalo na univerzi le par profesorjev. Deputacija profesorjev v naučnem ministrstvu baje ne bo sprejeta. Neki zasebnik je dal 18.000 rubljev na razpolago za one profesorje, ki bi trpeli

LISTEK.

MICHEL ZÉVACO:

Most vzdihljajev.

Roman iz starih Benetek.

XVIII.

Obsojenčeva tablica.

Roland je najprej začutil, kako ga je potegnilo na dno vode; njegova noga se je dotaknila kanalove struge. Nahajal se je v tistem stanju živčne razdraženosti, ko dela človek čudeže.

Čudež te minute je bil ta, da se je Rolandu posrečilo urediti svoje misli, pridobiti si zopet nekako hladnokrvnost, premeriti položaj ter zaključiti, kaj je treba storiti.

I prva mu je prihajalo v uho samo šumenje vode, in v um samo šumenje tisočih vrvečih misli.

Prva med vsemi pa je bila ta:

Paziti, da se ne pokaže prehitro na vrhu vode.

Iznad vode se je začulo plosketanje: to so bile krogle arkebuz.

Roland je pričel plavati pod vodo, skušaje pridobiti z vsakim sunkom čim največ razdalje od Mostu Vzdihljajev. Skoraj pol minute je preteklo tako. Takrat pa je Roland začutil, da mora na vsak način zasopsti. Obrnil se je na hrbet, in ko je pogledal proti vrhu vode, je zapazil tam gori zibajoče se črne oblike: bile so gondole, priklenjena druga ob drugi. S krepkim sunkom s peto se je pognal na vrh, in njegova glava se je pokazala med dvema gondolama, ki sta se tiščale druga druge. Džec se njunih bokov z obema rokama, je Roland z be: no našado zasopel zrak, ki so ga čistili vrtinci orkana — zrak nove, davno zaželjene svobode! . . .

In njegova glava se je obrnila proti ognjenemu nebu.

Njegove žareče oči so z nepopisno radostjo pogledale besnenje ljute nevihte.

Nekaj trenutkov je okušal to nebrzdano veselje novega rojstva in pil z očmi ta sladki pogled na reči, ki niso bile niti

črni zidovi, niti zapahi, niti železna omrežja.

Ta hip pa se je poleg njegove glave pokazala druga glava.

Skalabrino je vzniknil nad vodo ter se krepko izprhal.

Rekla si nista ničesar.

Preveč misli, in to preveč silnih misli je vršalo po njunih glavah, da bi jih bila mogla izraziti z besedami.

Roland in njegov tovariš sta kmalu zopet izgnila pod vodo. Začela sta zopet prejšnji manever, in ko sta prišla zopet na vrh vode, sta bila že nad sto sežnjev daleč od mostu.

Nabrežja okrog njiju so bila prazna.

Zdaj je lil na Benetke pravcat predpotopen dež. Jedva da sta razločevala hiše in palače, kakor utopljene v curljajoči senci. Še dvakrat sta šla plavat pod vodo.

Ko sta se zadnjikrat vrnila na površje, sta bila obplaval vokal kanala, in Most vzdihljajev, jetnišnica in vojvodska palača — vse to je izginilo.

In zdaj se je Skalabrino zavihtel v barko, ki je bila v bližini priklenjena h kolu.

Roland mu je sledil ter se drgetaje iztegnil pod čolnovim šatorom. Skalabrino je zaprl usnjate zavese; zadaj na gondoli je našel širok gondolirski plašč, ki si ga je vrgel preko ram. Nato je odvezal gondolo, prijel za veslo in začel krepko veslati naprej.

Roland je s svojega ležišča pod šatorom kakor v snu še videl Skalabrino zapirati zastore.

Toda on je iztegnil roko in jih odprl.

In tako je ležal na hrbtu, obraz obrnjen proti žarečemu nebu, pod predpotopnim dežjem, ki je v širokih brizgih vihral po zraku; s široko odprtimi očmi je gledal in poslušal . . . tako-rekoč dihal je življenje vase.

In kakor v trenutku smrti, so njegove ustnice tudi zdaj, ko se je vračal v življenje rahlo zamrmrale ime:

— Leonora!

Obenem pa, ko je izrekel ime svoje zaročenke, ga je stresel trepet. V tem trenutku se nobena druga misel ni mogla vgnezditi v njegovemu duhu; kako so ga vrgli v ječo, jetništvo, dolge muke, trpljenje telesa in duše — pozabljal je vse. Če je hotel navaditi svoje oči gledanja živih obrazov, ki ga bodo obdajali

odslej, je videl pred seboj obraz Leonore; če je hotel poslušati sam pri sebi, je slišal vzklík radosti, ki ga bo izustila njegova ljubljanka . . .

In že si je gradil načrt:

Šel bo na Olivolski otok, se dal spoznati Dandolu in se pokazal nato Leonori. Skupaj se podasta iz Benetek. Tudi mater poišče, in očeta, in bodisi v Milanu, bodisi v Florenci, prične zase in za svoje življenje, ki jim ga hoče napraviti čim najlepše, da ne vekomaj pozabijo strahote, ki so jih doživeli.

Reči moramo, da ta trenutek ni bilo sovrašva v njegovem srcu.

Svojih sovražnikov ni poznal. Še vedno se je imel za žrtev kakršnekoli lažne ovadbe. Samo, kadar se je spomnil krutosti, prizadejane njegovemu očetu, se je vsa ta tema razsvetlila z bliskom, enakim onim, ki so danes trgali nebo, in se je družil s sanjami njegove ljubezni en sam načrt maščevanja: preden ostavi Benetke, ubije Foscarija, ki je vodil oslepljenje starega Kandiana.

— Gospod, je dejal Skalabrino nena doma, na cilju sva.

Roland se je spravil pokoncu in je videl, da je Skalabrino privezal barko h kolu ob nabrežju nekega ubožnega mestnega dela. In takrat se je spomnil, kako je svoje dni postopal po tem delu mesta, brezskrben, zaljubljen v življenje, smeh in pesem na ustnicah. Poizkusil se je nasmehniti ob teh spominih. Toda začutil je, kako se mu krčijo ustnice in ne marajo ubogati.

— Morda sem se odvalil smehljajev, je mislil sam pri sebi.

V naglici je pobral izpod šatora nekaj mornarske obleke, nedvomno pozabljen od lastnika gondole, in se oblekel vanje. Deset minut kasneje je stopil Skalabrino v napol podro hišo, napotil se po strmih stopnicah čisto na vrh ter potrkal na vrata.

Mlada ženska je prišla odpirati.

Pogled na Rolanda in njegovega tovariša je moral biti strašen, kajti ženska je trepetaje odskočila.

— Kdo ste? Kaj hočete? je zamrmrala. Saj nimate česa vzeti v tem beraškem stanovanju! . . .

— Juana! je dejal Skalabrino. Torej sem se zelo izpremenil? . . .

(Dalje.)

vsled stavke. Študenti so sklenili stavkati cel semester. Boj ruskih univerz postaja čim dalje odločnejši.

Konferenca albanskih četovodij. Povodom pogreba škofa Gverinija so se sestali v Skadru vsi četovodje albanskih vstajev in konferirali o političnem položaju v Turčiji. Sprejeta je bila resolucija, v kateri se povdarja, da so Albanci odločno proti sedanjemu mladoturškemu režimu, proti kateremu se bodo bojevali z vsemi sredstvi. Če turška vlada v kratkem ne bo ugodila njih zahtevam bodo spomlad zgrabili za orožje in napeli vse sile, da izsilijo svoje pravice. Vstaško gibanje vedno bolj narašča. Albanski begunci se branijo zapustiti Črno goro. Turška vlada je ob črnogorski meji znatno pomnožila svoje čete, zlasti v vilajetu kosovskem.

Kuga v vzhodni Aziji pojema. V zadnjem času je v Harbinu umrlo le 9 oseb na dan. Število se manjša. Vse evropske, posebno obmorske države so vse ukrenile, da se obvarujejo pred epidemijo.

Nemčija ima 64.896.881 prebivalcev (l. 1900 60.641.489).

Med Združenimi državami ameriški in Japonsko se sklene nova trgovinska pogodba, ki bo nadomestila ono z l. 1894. Po novi pogodbi se ne bo naseljevanju Japoncev v Ameriki delalo nikakih ovir.

Irška stranka je na svojem posvetovanju sklenila, da se ne udeležijo slavnosti o priliki kronanja. Veseli se sicer velikega dogodka in upa, da bo irsko ljudstvo z veseljem pozdravilo novega kralja.

Turški vojni proračun letošnjega leta znaša 9 milijonov funtov sterlingov. Poročilo proračunskega odseka pravi, da proračun nekaj let ne bo presegal 9 milijonov.

Na rusko kitajski meji stoji baje 20.000 vojakov, ki so pripravljeni za boj.

Na škofovsko konferenco, ki se vrši na Hvaru v Dalmaciji je prišlo 116 zastopnikov družin s prošnjo, da se jim pusti slovansko bogoslužje. Ker se njih prošnja ni ugodilo, je župan Franičević izstopil iz cerkve in se je bati, da drugi store isto.

Vsled velikih snežnih zametov v severni Evropi je na ruskem Poljskem zastalo v snegu 15 vlakov. Vsled tega sta blizu Čenstohove trčila dva vlaka in je bilo 10 vozov razbitih. Več fabrik je moralo ustaviti delo. Po vseh mestih so viharji provzročili mnogo škode.

Kitajski odgovor na rusko noto ne priznava, da je Kitajska kdaj prelomila dogovore. Vendar objavlja kitajska vlada, da bo svojim uradom naročila, da natančno poročajo o svojem postopanju nasproti ruskim uradom ter upa, da bo s tem stvar poravnana.

Na Rumunskem je prišlo ob priliki volitev do velikanskih bojev in pretepov na ulicah. V Romanu je zmaga opozicija s 113 glasovi, ko se je ta vest raznesla, je prišla med množico do boja pri čemer se je streljalo iz samokresov, več oseb je bilo ranjenih, posredovala je policija in vojaštvo.

Rusko časopisje različno sodi o kitajskem odgovoru. „Novoje Vremja“ pravi, da se Kitajska Rusiji posmehuje in da to ni resen odgovor na resno vprašanje. „Rječ“ pravi, da se Rusija s polovičnim odgovorom ne bo zadovoljila. „Birž. Vjed.“ pravi, da je Rusija dosegla svoj uspeh.

DNEVNE VESTI.

„Edinost“ konfiscirala „Jutro“. Konfiskacije so pri „Jutru“ nekaj navadnega, ali do sedaj je konfiscirala naš list državni pravdnik, sedaj pa so začeli zaplenjevati „Jutro“ — tržaški rodoljubi. Prijatelj lista nam namreč poroča iz Trsta, da včeraj ni bilo — razen v okolici — nikjer v Trstu dobiti „Jutra“, ker so gg. iz „Edinosti“ — kupili vse izvide „Jutra“, tako jih je spekel naš včerajšnji uvodnik. No, ako mislijo gg. iz „Edinosti“ na tak način zadušiti glas resnice in pravice, bodo njihove blagajne kmalu — prazne.

Naše principijelno stališče pri stanovskih bojih. Na razna vprašanja odgovarjamo, da stojimo mi vedno na strani onih, ki trpe tlačanstvo in ki se opravičeno bore za zboljšanje gmočnega položaja. V današnjih časih gorostasne draginje mora vsakdo uvideti, da so uradniki in nižji uradniki pasje slabo plačani. Raditega smo tudi danes v Trstu z vso simpatijo na njihovi strani. Z vso odločnostjo moramo pobijati stavkokaze in krumirstvo. Pri vseh stanovskih bojih so največji škodljivci oni, ki v odločilnih trenutkih izdajo interese borečih se. Grdo je, če uradniki delajo krumirstvo, kadar se bore delavci, ravnotako grdo pa je, če se dobe med delavstvom stavkokazi, ki mečejo polena pod kolena borečim se uradnikom. Skrajni čas je, da bi se delavstvo in vse nižje uradništvo začelo zavedati svojih socialnih nalog in da bi preko malenkostnih zgodovinskih nasprotstev šlo skupno v boj za skupno boljšo bodočnost!

Sleparije pri volitvah v trgovsko-obrtno zbornico so končno vendarle začele zanimati tudi državno pravdnštvo. Menda bodo poleg dičnega podpredsednika trgovsko-obrtno zbornice g. Kregarja zasliali tudi še g. Štefeta, gospo Štefeto in gospo Kregarjevo, ki bodo vsi pričali o usodopolni noči, ko so se ponarejale glasovnice, ko so volili mrtveci in taki, ki nikdar niso vedeli, da so volili. Opozorjamo državno pravdnštvo, da naj pazi, da ne podkupijo klerikalci zopet kako žrtev, ki bi sedaj še ukradla glasovnice iz registrature trgovsko-obrtno zbornice. Nad tisoč klerikalnih glasovnic leži tamkaj, ki lahko pričajo, čegava pisava je na njih. Klerikalnih sleparij smo že siti. Boljše je, da se lumpje preje denejo pod ključ, kakor prepozno!

Glavnega krivca poloma „Glavne posojilnice“, klerikalnega veljaka Jošta zaprli. Včeraj so zaprli klerikalca Jošta, ki je zakrivil polom pri „Glavni posojilnici“. Kakor smo že poročali, je bil on revizor „Glavne posojilnice“. Mesto, da bi pa revidiral posojilnico, je pa svoj revizorski naslov porabil za to, da je ljudem, ki so dajali „Glavni posojilnici“ denar, pripovedoval, da je „Glavna“ vzoren zavod, dasi je vedel, da skrajno slabo stoji. Tudi je on kot revizor vedel o ponarejenih bilancah in ni nanje niti zadržnikov niti oblasti opozoril. Še večje lumparije je delal. Zato, da je kot revizor za vse sleparije pri „Glavni“ vedel in da je zanjo izvalil nova posojila, je na drugi strani dobival kot revizor provizije. Ravno on, kot od oblasti postavljen in priznan revizor, je največje kriv poloma pri „Glavni“. Njemu je bilo treba le malo poštenja in zavod ne bi tako daleč zabredel. Zato je čisto prav, da je državno pravdnštvo najprej zaprlo klerikalca Jošta, katerega so hoteli klerikalci ravno napraviti za ravnatelja nove klerikalne občinske hranilnice. Tudi je prav, da so vtaknili pod ključ dr.

Hudnika, ki je drugi, ki je spravil toliko revežev še v večjo nesrečo.

S klerikalci, ki delajo bojko, v luknjo. Poroča se nam, da vprizarjajo ponekod klerikalci zoper napredne denarne zavode sistematično bojkojtno gonjo. Čudno je, da to naši ljudje mirno trpe. Prvega človeka, ki se ga dobi, da širi vznemirjajoče vesti, naj se prime in postavi na sodišče. Pa naj bo Peter ali Pavel, mežnar ali kaplan, v luknjo z njim!

Ljubljanski lemenat. Zelo vesela naselbina raznih lahkoživcev in eksistenc, ki se lahkomišno igrajo s svojo srečo, mora biti ljubljanski lemenat. Če greš že po noči mimo tega poslopja — recimo ob 9. uri zvečer — slišiš še vedno najposkočnejše valčke na klavirju in komade, katerim je besedilo pač precej nekatoliško, ali vsaj približno enako onemu izražanju svobode v mišljenju, proti kateri se je toli zagrizeno zaklel sedajni vrhovni poglavar preperle katoliške cerkve. Ko bi gospod Jeglič spisal nekoč vsaj svojim teologom tudi kak „Pouk“.

S cerkvijo na Barji agitirajo klerikalni ljudje med barjanskimi volilci. Ker je pokojni veleposelnik Jean Kosler pred leti zapustil za zgradbo cerkve na Barju 20.000 K, je tudi mesto bilo zavezano prispevati gotovo svoto v ta namen. Mestna občina bo seveda cerkev dala zidati, čim se fond nabere. Klerikalci trosijo zdaj okrog izmišljeno vest, da je prejšnji občinski svet porabil ta fond v druge namene, kar je seveda laž. Fond za cerkev znaša sedaj že 40.000 K.

Vse so podražili klerikalci, še celo zemljo (jame) na novem pokopališču. Zvišali so vse tarife, da bolj ljudi derejo, kakor cerkev — rimsko-katoliška namreč — ubogega kristjana sploh dere od rojstva do smrtne ure, in še po smrti, ko leži že v grobu. Le denar, le denar, vse samo za denar, to delajo ti rimski popi, pa jih ni sram, če jim pri belem dnevu vržeš to odiranje v obraz!

Mestna blagajna jim diši! Kaj bi naredili klerikalci, če dobe v občinskem svetu moč v roke. Lepi občestvotvorniki so naloženi v mestni blagajni. Eden prvih je tudi vseučiliški fond, ki je narasel že do blizu 100.000 K. Če pridejo klerikalci do oblasti, bodo kmalu mestno blagajno porabili zase in za škofove zavode.

Ravnikarjeva šola. Nadučitelj in klerikalni deželni poslanec Ravnikar je srečno dosegel svojo davno željo, da bi prišel za nadučitelja na ljudsko šolo v Vič. Da bi se izkazal za to uslužno klerikalni večini deželnega šolskega sveta hvaležnega, je že sedaj, ko še ni nastopil svoje nove službe, napel vse sile, da bi učiteljsko osoblje pod njegovim vodstvom delalo klerikalno propagando. Ukazal je strogo vsem učiteljem in učiteljicam, naj zabijajo učencem, da njih stariši ne smejo brati naprednih časopisov, najmanj pa „Jutra“. Posebno zvesto izvršuje njegov ukaz učiteljica M. K. Nekega dne je vprašala v III. razredu svoje učence in učenke, ako njih stariši berejo „Jutro“. In res! vstalo je več kot polovica učencev. To je učiteljico silno raztogotilo. Zagrozila jim je, da nikakor ne bodo mogli uspevati v šoli, če bodo njih stariši brali napredne časopise. Tudi katehet pater A. A. grozi hudo. Nekoč je pravil storjico, da je bil neki deček zelo pobožen, rad šel v cerkev in molil. A naenkrat je začel brati „Jutro“, naker se je ustrelil. Ta zgodba se je baje zgodila v Parizu. Naše mnenje je, da bi bilo veliko boljše, če bi rekli, da se je imenovana zgodba zgodila med avstralskimi ljudozrci. Tako bi bila vsaj popolna laž. Veseli nas le dejstvo, da

se pametni stariši ne ozirajo na čenčarije škofovih backov. Naj rajše uče otroke, da ne bodo divjaki, kakršni so že.

Kak' je častit duhovski stan! V ljubljanskem lemenatu morajo biti zelo pobožni ljudje. Vidi se mladim lemenatarjem, da se pripravljajo z vso vnetostjo za od Boga postavljeni duhovski stan. Včasih smo bili vajeni, da so taki mladeniči še hinavsko obračali oči proti nebu in vzdihovali nad grešnim svetom, da je bilo joj. Sedaj pa je vse drugače in sicer tako temeljito, da se ne samo nihče več izmed onih ne zgraža nad razposajenostjo duhovnikov, ampak da so mladi hujski od starih. Tako se je pokazalo tudi v četrtek zvečer. Ko se je omenjenega dne neka čez dan zaposlena gospodična vračala ob 9. uri zvečer domu, in jo je pot vedla mimo lemenata, je zaslišala nenadoma pisketanje in življanje. Nehote se je morala ozreti, ker je bilo življanje in sikanje neznosno. A kdo je bil? Na oknu je slonelo nekaj lemenatarjev, ki so strmeli v noč in razodevali svoje zvišene misli na sebi primeren način. Gospod Jeglič, pazite na svoje oprede.

Plačati bo treba, pa denarja ni. Dežela mora k osušanju Barja prispevati nad 2 milijona kron in bo kmalu treba denar šteti, ker prej država ne izplača svojega prispevka deželi. Ker je mestna občina svoj del plačala, bo treba zdaj deželni blagajni šteti stotisočake; zato ji je prav po volji, da osuševalna dela tako počasi napredujejo!

Ali se bodo res zopet podražila stanovanja vprašujejo nas ljudje. Na to ne moremo drugega odgovoriti, kakor da je res! Pol milijona novih davkov, ki so jih klerikalci naprtili ljubljani, znašajo ravno toliko, kolikor je ljubljana plačevala vseh deželnih doklad. Sedaj bodo tudi hišni gospodarji morali plačevati od vsakega 100 K cesarskega davka, mesto 40 K deželnih doklad 80 K. Ti poviški, ki so jih zakrivil klerikalci v deželnem zboru, bodo seveda padli na najemnike stanovanj. Komur bo hišni gospodar povišal stanarino, naj se gre zahvaliti zato dr. Susteršiču. Tudi drugim klerikalcem lahko poljubi roko, da mu bodo drugič še enkrat toliko davkov naprtili, če jih bo volil.

Dvorski okraj. Politično in izobraževalno društvo za dvorski okraj priredi v nedeljo, dne 26. februarja 1911 ob 10. dopoldne v vrtnem salonu gostilne „pri Perlesu“, Prešernova ulica 9 javen shod. — Na shodu govori g. Adolf Ribnikar in poda jasno sliko o najnovejših lopovščinah, ki so jih zakrivil klerikalci nad ljubljanskim mestom, ki bodo moralo plačevati letno pol milijona več doklad nego doslej. Volilci in volilke, udeležite se polnoštevno shoda!

Slovensko deželno gledališče. Danes, v soboto zvečer se igra prvič velezabavna historična veseliga „Noč na Karštajnu“, ki se vrši v 14. veku na Češkem na gradu cesarja Karla IV. Glavne vloge igrajo gđc. Šetfilova (cesarica), gđc. Wintrova (Alena), g. Nučič (cesar), g. Bukšeg (nadškof), g. Povh (kralj ciprski) in g. Skrbinek (vojvoda bavarski). Prvič nastopita v večjih ulogah g. Al. Dreznovec in g. Ivan Vrečar. (Predstava se vrši za par-abonete). — V nedeljo popoldne ob 3. zaenig v sezoni pri zelo nizkih cenah jugoslovanska opereta „Baron Trenk“ (za lože par); zvečer ob polu 8. uri drugič veseliga „Noč na Karštajnu“ (za nepar). — V torek ob 6. za pustni večer burka „Pri belem konjičku“ (izven abonementa). — Pripravljajo se opera „Faust“, opereta „Vesela

vdova“ in „Logarjeva Krista“ ter drama „Samosvoj“ Etbina Kristana“.

Simon Gregorčičeva javna ljudska knjižnica. Gosp. Josip Modic, c. kr. računski nadsvetnik, je podaril „Simon Gregorčičevi javni ljudski knjižnici“ večje število slovenskih knjig. Iskrena mu hvala! Naj bi našel njegov pogled obilo posnemalec!

Nov slovenski list. Včeraj je izšel prvič „Ilustrovani tednik“. List je nepolitičen in nepristranski, ker se s slovenskimi političnimi vprašanji sploh ne bavi. Sicer je pa kaj raznovrstne vsebine in sploh tak, da ga moramo vsakemu le priporočiti.

V konkurzu „Glavne posojilnice v Ljubljani“ se upniki vnovič pozivljajo, da naj predlagajo pri naroku, določenem na 7. marca l. 1911. ob 9. uri dopoldne pri c. kr. deželni sodnici v Ljubljani v sobi št. 123 potrditev začasnega imenovanega ali pa postavitev drugega upravnika mase in njega namestnika.

Glavna posojilnica opozarja vse zadruženike „Glavne posojilnice“ na shod, ki se bo vršil jutri v nedeljo v veliki dvorani „Mestnega doma“.

Poglobljuje Gruberjevega prekopa bo do letošnje jeseni končano. Za to končno delo bo potrebovala trdka 1000 do 1200 stalnih delavcev. Seveda, če bo podjetnik delavce le izkoriščal, a jih slabo plačal, delo nikakor ne bo napredovalo.

Pri Fužinah nad Ljubljano se bo prihodno pomlad pričelo prvo delo in poglabljanje glavne ljubljanske struge. V mestu zapro vodo z napravo sličnih zatvornic, kakor so zdaj v Prulah, pod izlivom Gradašice v Ljubljano. Kanalizacija se prične v mestu izvrševati pred drugimi deli v glavni strugi.

Telovadno društvo Sokol v Sp. Šiški vabi na redni občni zbor, ki se vrši v nedeljo, dne 26. februarja 1911 ob 3. uri popoldne v društveni telovadnici.

Telovadno društvo Sokol v Radovljici priredi plesni venček, ki se vrši danes, dne 25. februarja 1911 v prostorih restavracije br. Rud. Kunstlerja. Pri plesu svira slav. vojaška godba c. in kr. pešpolka vitez pl. Milde št. 17 iz Celovca. Pričetek ob 8. uri zvečer.

Moška in ženska podružnica družbe sv. Cirila in Metoda v Kamniku vabi k slavnosti v spomin blagopokojne gospe Marije Vilharjeve, ki bo v nedeljo, dne 5. marca 1911 v dvorani „Društvenega doma“. Začetek točno ob 7. uri zvečer.

Kranjskogorska podružnica S. P. D. vabi na svoj redni občni zbor, ki se vrši v nedeljo, dne 5. marca t. l. ob 3. uri popoldne v salonu hotela Slavc v Kranjski gori. Na dnevnem redu je poročilo odbora in volitve novih odbojnikov. Po občnem zboru je prosta zabava s petjem. Mnogoštevne udeležbe pričakuje odbor.

Železničarski plesni venček v Kandiji. Železničarji prirede danes, dne 25. t. m. v gostilni pri Windischerju v Kandiji plesni venček. Svira orkester novomeške meščanske garde. Začetek ob 8. uri zvečer. Čisti dobiček se uporabi za dobrodelne namene.

Slovensko trgovsko in obrtno društvo v Mariboru priredi v nedeljo, dne 26. februarja 1911. v veliki dvorani Narodnega doma plesni venček. Toaletna navadna, kostumi in maske dobro došle. Začetek ob 8. uri zvečer. Svira godba glasbenega društva.

Nakup konj za vojaštvo. Dne 2. marca ob 10. uri dopoldne v Mokronogu in 3. marca ob 8. uri zjutraj v St. Jerneju na Dolenjskem bode komisija deželne brambe

MALI LISTEK.

Brezno.

Spisal Leonid Andrejev.
Preložil P. Pamidor.

(Dalje.)

Njemovecki je skočil omahovaje kvišku, a ni se postavil pokoncu, ko ga je zopet udarec na tilnik podrl na tla. Slab in nevajen v borenju, se ni na noben način mogel ustavljati dvema, vendar se je še dolgo tolkel z nasprotnikom, grizel je in praskal kakor ženska in zdihoval v brezupnem brezmočnem gnjevu. Ko so ga zapustile moči, sta ga vzdignila in odnesla proč; upiral se je, toda v glavi mu je šumelo, ni vedel več dobro, kaj se godi z njim in je visel brez moči v rokah zmagačev. Zadržal je, kar je še mogel videti, je bil kos rdeče brade, ki mu je skoro segel v usta, zadaj za tem temni gozd in belo jopico bežčega dekleta. Bežala je molče in hitro, kakor je tekla že pred par dnevi pri igri na vrtu, in za njo je tekkel z malimi koraki golobradec, ki je bil vedno bliže in in bliže. Potem je začutil Njemovecki naenkrat vse prazno okrog sebe, in je padel s teže celega telesa na tla, popolnoma brez zavesti.

Velikan in rdečebred, ki sta

vrgla Njemoveckega v jarek, sta stala še nekaj časa in opazovala, kaj se godi v jarku. Toda njuna obraza in oči so bile obrnjene proti oni strani, kjer je bilo videti Zimočko. Naenkrat je zavnel glasen ženski vzklík in onemel takoj.

„Kanalja,“ je zakričal velikan, in pohitet kakor medved, lomeč veje po poti, skozi goščo gozda.

„Jaz tudi! Jaz tudi!“ je kričal rdečebred s tenkim glasom in stekel za njim. Bil je slab, in sapa mu je pohajala; vrh tega mu je bilo pri borenju poškodovano koleno in zdaj ga je dražilo, da se ni on prvi spomnil na dekleta, in da jo bo dobil šele zadnji! Ustavil se je, drgnil si koleno z roko in se useknil s tem, da je prijel nos z eno roko in tekkel dalje s tožčim krikom:

„Jaz tudi! Jaz tudi!“

Temni oblak je pokril vse nebo in nastopila je temna, tiha noč. V temi je kmalu izgnila mala postava rdečebredca, a že dolgo se je čulo okorno topotanje njegovih nog, šumenje razpršenega listja in trepetajoči tožči krik:

„Jaz tudi, bratca! Jaz tudi!“

4.

Usta so bila Njemoveckemu napolnjena s prstjo, ki mu je škripala med zobmi. In prvi intenzivni občutek,

ko je prišel k zavesti, je bil sočni, mirni vonj po prsti. Glava mu je bila tako težka, kakor da je napolnjena s svincom, tako, da jo je telo komaj pregibal. Celo telo, posebno ramena, so ga bolela zelo. Njemovecki se je vsedel in gledal dolgo navzgor, brez misli, ne da bi se spomnil na to, kar se je bilo zgodilo. Ravno pred njim je rasel grm, in med črnimi, širokimi listi je strmelo nanj jasno nebo. Oblak je šel mimo in padlo ni niti kaplje dežja.

Zrak je postal lahek in suh, mesec se je vzdignil na nebo, bilo je proti koncu zadnjega kraja in mesečna luč je bila že klavarna in motna. Mali oblaki so bežali nad visoko gori, kjer je še pihal močan veter; toda meseca niso zakrili, temveč so se mu previdno umikali. V samotni mesečini v visokih svetlih oblakih se je naravnost čutilo tajinstveno globino nad zemljo ležeče noči.

Njemovecki se je spomnil, kaj se je bilo zgodilo, toda ni mogel verjeti vsega tega. Vse to je bilo tak strašno, in tako strašno in tako malo podobno resnici, on sam, ki je sedel tu sredi noči in gledal na mesec in na počeše se oblake, se je zdel sebi samemu ravno tako nenavaden in neresničen. In mislil je, da so vse to navadne strašne sanje — čudne in grde, celo propadle ženske, ki sta jih

srečavala v tako veliki množini, so se mu zdele sanje.

„Saj vendar ne more biti to,“ je dejal in stresel nalahko z glavo, „saj vendar ne more biti.“

Iztegnil je roko in iskal čepico. da bi šel dalje; toda ni je našel. In tedaj mu je postalo nenadoma vse jasno, in razumel je, da vse to niso bile sanje, temveč strašna resnica. S smrtnim strahom v srcu je poskusil izlesti iz jarka, a je padel zopet nazaj in zgrabil potem za veje grma, da bi se s pomočjo teh izvelik ven.

Ko je naposled prišel ven, je tekel naravnost, ne da bi kaj premislil, ne da bi se obrnil v kaki gotovi smeri, in je drvil dolgo med drevesi okrog. Potem je planil nenadoma, brez premisleka, v drugo smer, in zopet so mu veje praskale obraz, in zopet je bilo vse podobno sanjam. Njemoveckemu je bilo, kakor da je vse to že enkrat doživel: temo in nevidne veje, ki so mu praskale obraz.

Z zaprtimi očmi je tekkel dalje in mislil, da so vse to le sanje. Ustavil se je, se nato vsedel, in se zopet spomnil, da mu manjka čepica in si je dejal:

„Da, to sem jaz. Usmrtili se moram, tudi če je vse to le v sanjah.“

Skočil je kvišku in tekkel zopet; toda zavedal se je, in začel hoditi

počasneje, pri čemer si je poskušal predstaviti kraj, kjer sta bila napadena. V gozdu je bila popolna tema, vendar je tupatam prodira blede mesečina gosto vejevje in obsevala bela debela dreves, ki so bila videti v tej fantastični luči kakor nepremični, molčeči ljudje. In tudi to je doživel že enkrat, in je bilo podobno sanjam.

„Zinaida Nikolajevna!“ je zaklical Njemovecki; priroba beseda je izgovoril glasno, a druga je zvenela tiho, kakor da izgublja obenem z glasom tudi upanje, da mu bo kdo odgovoril. In nihče ni odgovoril.

Tedaj je našel nenadoma pot, ki jo je iskal, in je prišel na jaso. Tu je zopet razumel popolnoma, da je vse resnica in prestrašen je tekkel naokrog in kričal:

„Zinaida Nikolajevna! Jaz sem! Jaz!“ Nobenega odgovora.

Obrnjen v smeri, kjer je slutil, da je tisto mesto, je zakričal Njemovecki na ves glas:

„Na pomoč!“

In zopet je hitel naokrog, šepetal in iskal po grmovju. Tedaj se je nenadoma pojavilo pred njegovimi nogami nekaj motnega, belega, ki je bilo podobno mirni, nepremični beli podolgovati luči. To je bila Zinočka.

(Konec.)

nakupovala za vojaštvo sposobne konje. Dotični konji morajo biti 4 do 7 let stari, visoki 158 do 166 cm. Plačevali se bodo po 700 K. Razun tega zamorejo oni, kateri so prodanega konja sami vzredili, dobiti še darilo poljedelskega ministrstva v znesku do 100 K.

Žalosten konec v vodnjaku. Janez Ahlin iz Smarja, bivajoč v Sp. Šiški št. 66 je včeraj popoldne snalil vodnjak pri čuvajnici gorenske proge med ljubljanskim državnim kolodvorom in Vižmarjem. Naenkrat ga napade božast. Ahlin se prevrne v 20 metrov globok vodnjak. Padel je z glavo na sveder, ter se smrtonovarno poškodoval. Nesrečneža so potegnili iz vodnjaka, prepeljali z rešilnim vozom v deželno bolnico. — Že ob sklepu lista smo dobili drugo poročilo, da je ponesrečenec že med potjo v bolnico umrl. Kot vzrok se navaja krč. Ahlin je bil še le 37 let star, zapuša nepreiskrbljeno vdovo, ter enega otroka.

V štirih deželah znani nasilnež Franc Pušnik iz Malega Vrha pri Sošanju ima čudovito nagnjenje, napadati in žaliti stražnike in orožnike. Zaradi te svoje ljubezni do javne straže je bil par slučajev poslilstva in tatvin, že 14 krat kaznovan. Pozna ga v Celovcu, Celju, Novem mestu, na Vrhniki, v Voloski in v Ljubljani. Ravno za obletnico, ko je napadel ljubljanske stražnike, se je v noči 14. t. m. zopet pojavil v Ljubljani. Ko je prišel stražnik Jožef Grilc od svojega obhoda ob gradu do Florjanske cerkve, bilo je okrog četrta 2. uri po noči zapazi nekoga sumljivega človeka, ki si je na posebno pozoren način ogledoval župnišče. Ko ga stražnik vpraša, kdo je, mu je surovo odgovoril: „Kaj tebi mar, prokleti smrkvaci!“ Nato mu je stražnik napovedal aretacijo, a oni ga ni poslušal, zbežal je kar je mogel proti župnišču Sv. Jakoba. Stražnik ga je tam vjel, a komaj ga je prijel, že ga oni sune v prsa ter skoči nanj. Stražnik je ta napad krepko odvrnil. Zlikovca trdneje prijel ter ga hotel vkleniti. V tem hipu pa se posilnež vrže na tla ter stražnika ni pustil k sebi. Zbijal je okrog sebe ter psoval stražnika z vsemi mogočimi priimki. Ko je stražnik klical na pomoč, se oni dvigne rekoč: „holt, boljše je, da ustanem.“ Stražniku se je posrečilo nasilnežu zvezati z verižico roke, na kar je aretiranec mirno šel s stražnikom. Kmalu pa je zopet postal renitent, tako, da je prišel Pod Tranco službojoči stražnik Gradišek na pomoč. Pušnik opazivši pomoč, je postal zopet miren in se dal odvesti na stražnico. Ko pa ga je Gradišek hotel preiskati, je Pušnik postal zopet silovit, razbijal je ter grizel stražnika v roke. Šele ko je pristopil še stražnik Klančičar, se je posrečilo nasilneža spraviti v ječo, kjer je še nadalje razbijal ter psoval stražnike. Deželno sodišče je včeraj preskrbelo, da bodo imeli stražniki 1 celo leto mir pred tem nasilnežem.

Mesarski pomočnik prirede na pustni torek dne 28. februarja 1911 v prostorih „Mestnega doma“ III. veliki ples. Začetek ob 8. uri zvečer. Vstopnina 1 K. Sodeluje ljubljanski sekstet.

V Narodni kavarni svira vsak dan zadnji teden dunajska damska godba.

Domača plesna veselica se vrši danes, dne 25. t. m. v hotelu Lloyd. Svira ljubljanski šramelj. Začetek ob 8. uri. Vstopnina prosta.

Sodba katoliškega moža o klerikalnemu gospodarstvu.

II.

Mlekarska zveza.

Kakor sploh naše zadržno gospodarstvo, je tudi „Mlekarska zveza“ ter v njej vtelesene zadruge sicer jako lepa, dobra, koristna ideja. Toda uvažujoč razmere, iz katerih se je porodila in v katerih se v praksi nepraktično izvršuje, ne prinaša splošnim interesom nobenih koristi. Podobna je stavbi, ki jo je zgraditelj izvršil na provizoričnem podstavku in izročil jo svojemu namenu, pustil jo postaviti sredi najbolj močvirnega barja. Naj je stavba še tako lepa, mora se pogrezati, ker ji manjka zdrave podlage, trdnih tal. In da ta primera ozir. gospodarstva pri „Mlekarski zvezi“ ni brez podlage, to bodo dokazala poznejša podrobna izvajanja v konkretnih slučajih.

Popreje pa še nekaj splošnih opazk.

Mlekarsko združništvo je potrebno in utemeljeno le tam, koder kraljevni produkt mleka in izdelkov pre-sega domače ozir. krajevne potrebe. V tem slučaju je izvoz potom združništva opravičen. V obližju Ljubljane in sploh mest in večjih trgov pa je tako mlekarsko združništvo kot ga imamo pri nas, naravnost rop na

žepe mase kot konsumenta, rop na ceneno življensko hranitev nižjih slojev.

Obenem pa tudi umazana konkurenca vnanjim od mest oddaljenim zadrugam, v slučaju okolica Ljubljane, pa tudi konkurenca in škoda zvezi sami. Res je, dokler ni bilo zadrug, je kmet težje prodajal mleko in mlečne izdelke. Res je pa tudi, da se je pri večji množini mleka preje na kmetih bolje in mirneje živelo, nego sedaj, ko gre vse mleko v zadruge. In kar je za našo širšo ljudsko maso važnega spomina, takrat pri obilici mleka in nje izdelkih vznujal na deželi, so bili preskrbljeni s to najbolj potrebno ljudsko hrano tudi revnejši kočarji, oziroma v mestih delavci in nižji sloji. In danes?

Ne le v bližini mest, tudi že v zadnji hribovski vasi največkrat za drag denar ni dobiti ne mleka ne drugih mlečnih izdelkov. Vse gre ali v zadruge ali v pokvarjeni ali v pretvarjeni obliki v mesto.

Res je sicer, da kmet danes dobi lažje denar za mleko; a res je pa tudi, da se to v denar zamenjano mleko kaj rado spremeni v vino, v pijančevanje po gostilnah. Cim lažje dobi kmet denar, tem lažje, brezskrbnejše ga zopet zabije in zapije.

Kdor se hoče voziti, si mora preje preskrbeti konja, potem se le voz. In če hočemo negovati uspešno, umno mlekarkstvo potom združništva, bi si morali že preje oskrbet za izobrazbo združniških moči za obe ti v narodnem gospodarstvu važni panogi. Le tako bi se stavi mlekarskega združništva postavila zdrava podlaga trdna tla, v prid producentom. Take podlage pa mlekarsko združništvo nima, ker je sploh že v začetku razvoja ni imelo in ker je to združništvo rodila več politična strankarska špekulacija, nego prava ljudska potreba.

In sedaj si oglejmo nekoliko bližje vzor gospodarstvo pri „Mlekarski zvezi“ in njenih zadrugah. Prvotno se je s tem delom združnega gospodarstva pečala „Gospodarska zveza“. Vsled potrebe delokroga na tem polju pa se je moralo mlekarkstvo izločiti iz centrale ter se osamosvojiti v lastno korporacijo. Takole meseca novembra 1907. se je porodila samostojna „Mlekarska zveza“ v Ljubljani in sicer iz pristopa več mlekarskih zadrug cele dežele. Da je bil ta porod ne le predčasen, marveč tudi jako lahkomišeln, dokazuje najbolje vsota ustanovne glavnice. Ista je obstala visoko računeno, iz deležev znesku 3.000 kron. Če bi bile vse takrat včlanjene zadruge vestno plačale obvezne deleže, bi bila cela ustanovna vsota znašala približno 10.000 K. Toda zadruge te vsote niso plačale. Iz katerih razlogov, o tem pozneje. Poleg glavnice 3000 K je odprla „Zadržna zveza“ „Mlekarski zvezi“ kredit do zneska 15.000 K. Ta kredit pa je bil s posojilom kmalo izčrpan. „Zadržna zveza“ je morala še globlje seči v blagajno. Kredit je končno narasel čez 30.000 K a tudi ta kredit je že ves obremenjen s posojilom. To je en „vzor“ gospodarstva pri „Zadržni“ in „Mlekarski zvezi“. Ledenica ter druga uprava za „Mlekarsko zvezo“ je stala ne veliko manj kot 20.000 K. Potemtakem je bila tu zveza še ob času ustanovitve čez vrat zadolžena ali recimo vsaj pasivna. Toda počakajte, pride še lepše.

Najnovejša telefonska in brzojavna poročila.

Hrvaški sabor.

Zagreb, 24. februarja. V včerajšnji in današnji seji hrvaškega sabora je skoro ves čas razpravljali voditelj kmečke stranke Stjepan Radić o ad-resnem načrtu svoje stranke. Govoril je v celem 14 ur in sicer samo o notranji in zunanji politiki naše vlade. Napadal je koalicijo kolikor je mogel. Očitil ji je vse mogoče pregrehe, brez vsakih dokazov. Dr. Ante Radić je imenoval srbskega poslanca Svetozarja Pribičevića in Bude Budisavljevića morilca kralja. Vsled tega je nastal v vrstah koalicijske velikanski hrup in vrišč, ki ni hotel pojenjati. Celo drugi nasprotniki koalicijske so protestirali proti takemu nečuvnemu postopanju. Seveda je moral slavni junak dr. Ante Radić končno vsa svoja očitanja in sramotna zmerjanja tudi sramotno preklicati. Prihodnja seja se vrši jutri dopoldne.

Pasivna resistenca v Trstu.

Korneuburg, 24. februarja. Pri tukajšnjem brzojavnem in železniškem uradu je bilo danes pripravljenih nad 300 uradnikov, ki so bili namenjeni za Trst v slučaju, če ne bi prenehala pasivna resistenca državnih uslužbencev.

Trst, 24. februarja. Pasivna resistenca državnih uslužbencev je danes

že popolnoma ponehala. Promet je normalen. Ekspedicija na poštne, brzojavne, telefonske in carinske uradu se vrši popolnoma redno,

Rusko-kitajski spor.

Pariz, 24. februarja. „Matin“ poroča, da je kitajski odgovor na rusko noto popolnoma zadovoljil rusko vlado. Kitajska vlada je izjavila, da je pripravljena pogodbo iz l. 1881 tudi še za naprej podaljšati. S tem je rusko-kitajski spor končan.

Delegacije.

Budimpešta, 24. februarja. Na današnji plenarni seji avstrijske delegacije, ki se je pričela ob 10. uri dopoldn, se je najprej razpravljalo o nujnem predlogu delegata Steinerja glede sporazumne dobave novega vojnega materijala. Nato se je pričela debata o proračunu zunanjega ministrstva. Prvi je govoril delegat Geismann, ki je izrazil Aehrenthalu v imenu krščanskih socialistov svoje zaupanje. Delegat Masaryk je odgovarjal na včerajšnja izvajanja delegata Chiarija, ki je povdarjal, da je za sporazum med Srbijo in Avstrijo najbolje, ako se o vseh škandalih molči. Proi. Masaryk je temu odločno ugovarjal in izjavil, da bi bilo za Aehrenthala najbolje, če prizna vse grehe, kajti le na ta način bi dobila Avstrija tudi pri drugih državah zopet ugled. Povdarjal je, da je zunanji minister Aehrenthal polagoma pričel priznavati svoje grehe, katere je prej kar principijelno tajil. Predlagal je, naj se izvoli posebna parlamentarna komisija, ki bi vso to zadevo natančno preiskala. Naglašal je, da je avstrijski poslanik v Belgradu, grof Forgach sam priznal, da ni izvršil niti dve tretjini onih ukazov, katere je dobil od dunajske vlade. Za njim so govorili še delegati Seliinger, Hauser, Šramek, Bachmann, dr. Kramar in Udršal. Vlada je pričakovala, da bo debata o proračunu zunanjega ministrstva še ta teden končana, a se je kruto prevarila. Nadaljevala se bo še jutri in v ponedeljek, kar pomeni, da zasedanje delegacij še ne bo končano do 4. marca, kakor je vlada pričakovala.

Demisija srbskega kabineta.

Belgrad, 24. februarja. Za slučaj, če srbska skupščina ne bo odobrila nabave novih gorskih topov, katere je naročil vojni minister Gojković, namerava srbski kabinet položiti kralju svojo celokupno demisijo.

Lastnik, glavni in odgovorni urednik: Milan Plut.

Tiska „Učiteljska tiskarna“, Ljubljana.

Mali oglasi.

Beseda 5 vin. — Za one, ki iščejo službe, 4 vin. — Najmanjši znesek 50 vin. — Pis-menim vprašanjem je priložiti znamko 20 vin. — Pri malih oglaših ni nič popusta in se plačujejo vnaprej; zunanji inserenti v zankah. Zaključek malih oglasov ob 6. uri zvečer.

Nova vila, 18 let davka prosta, se prod. Ogleda se lahko vsak dopoldan. Natančneje se poizve pri g. Černiču, Strelška ul. 28. 104/4—1

Brivnica na prometnem kraju v Ljubljani se takoj prod. Ponudbe na inseratni oddelek „Jutra“. 109/3—1

Priporoča se za vsa v svojo stroko spadajoča dela

J. ZAMLJEN
čevljarški mojster

V LJUBLJANI, Sodnijska ulica št. 3

Izdeluje prave gorske in telov. čevlje.

Salvator

Tužnim srcem naznanjamo vsem sorodnikom prijateljem in znancem, da je gospod

Ivan Podobnik,

usnjarski pomočnik

danes po noči po dolgi, težki bolezni v 61. letu svoje starosti v Gospodu zaspal.

Pogreb predragega ranjkega bo danes v soboto, 25. t. m. ob 5. uri popoldne iz deželne bolnišnice na pokopališče k sv. Križu.

Draga pokojnika priporočamo v blag spomin.

V Ljubljani, 24. februarja 1910.

Žalujoči prijatelji.

Ponatis zanimivega romana

„Otroci papeža“

Je izšel in se dobi pri upravnistvu „Jutra“ za 3.50 K broširan, za 4.50 K pa elegantno vezan izvod. Najbolje je, ako se istočasno z naročilom pošlje tudi denar, ker s povzetjem poslana knjiga je dražja.

Krepkega in poštenega

učenca

sprejme takoj J. Košar, klepar in vodovodni inštalater. Ljubljana, Čevljarska ulica št. 4.

Sl. občinstvu se vljudno priporočam za izdelovanje navadnih in najfinejših

oblek po meri

in nizki cenl. — Sprejem tudi vajenca in dva krojaška pomočnika, enega za mala, drugega za velika dela. Plača od 8—12 K na teden.

M. TURK, krojaški mojster, Zg. Domžale.

„Jutro“ se prodaja v Trstu po 4 vinarje

v naslednjih tobakarnah:

Becher, ulica Stadion,
Trevisan, ulica Fontana,
Pipan, ulica Fabra,
Bevk, trg Goldoni,
Vovk, ulica Carduci,
Stanič, ulica Molinpiccolo,
Sekovar, Vojaški trg,
Hrast. Poštni trg,
Može, ulica Miramar,
Magolo, ulica Belvedere,
Geršina, Rojan,
Raunacher, Campomarzio,
Bruna, S. S. Martiri,
Ercigoj, ulica Masimiliana,
Rončelj, ulica S. Marco,

Cechimi, ulica del Istra,
Bruna, ulica del Rivo,
Bubnič, ulica Sete Fontane,
Gramaticopulo, ul. Bariera,
Spöder, ulica Bariera,
Lavrenčič, Vojaški trg.
Benusi, Greta,
Kichel, Rojan,
Baje, ulica Gepa,
Luzatto, ulica Aquedotto,
Segulin, ulica Industria,
Železnik, Sv. Ivan,
Lug, ulica S. Lucia,
Zidar, Sv. M. Magdalena,
Hreščak, ulica Belvedere.

Kolodvorska restavracija (Jos. Schrey).

Od danes dalje vsak dan
sveže nastavljanje

Salvator-piva.

Se priporoča z vsem spoštovanjem

Jos. Schrey
restavrater.

Za kolarje!
Večja množina zdravih
jesenovih plohov
se dobi na parni žagi v Litiji.

Poročni prstani
močni v zlatu, na trpež-
nosti neprekosljivi
1 par od K 7—
naprej
v modernih fasonah —
graviranje brezplačno
pri
FR. ČUDNU
urarju in trgovcu v LJUBLJANI,
samo Prešernova ulica št. 1.
— Ceniki s koledarjem zastoj tudi po pošti. —
Največja zaloga stenskih ur.

V hiši pri „Anžoku“ v Spod.
Šiški, Vodnikova cesta št. 9
se oddajo s 1. majem v najem
**tri lepe kleti, skla-
dišče, hlev in pod-
strešje za seno.**

Natančnejša pojasnila v gostilni
ravnotam.

Tovarniška znamka „IKO“.

Specialiteta: edina slovenska ura za telovadce.
Dobi se samo pri tiskarji:
H. SUTNER, Ljubljana, Mestni trg in Sv. Petra c.

Lastna tovarna ur v Švici.

Dragocen dar

Vam pošljemo z obratno pošto zastoj
in franko, ako nam v namen razpo-
šiljanja naših cenikov pošljete
**100 naslovov (edino z dežele, ne
iz glavnih mest)**

zasebnih in državnih uradnikov, učiteljev, vaških duhovnikov, graščakov, gospodarskih uradnikov, tovarnarjev in tovarniških uradnikov, bolje situiranih zasebnih uradnikov, trgovcev, obrtnikov itd. s svojega bivališča in najbližje okolice snažno in razločno na polo papirja spisane.

Prodaja patentovanih novosti
L. Weiss, Dunaj II. Hofenedergasse 1

Kupujte „JUTRO“.
Izvod samo 4 vinarje.

**!Kolesarjem!
= v znanje! =**

Kdor si hoče ohraniti svoje kolo v dobrem stanju, za časa rabe pa se ogniti mnogim stroškom, pusti naj svoje kolo v zimski seziji skrbno pre-
gledati, očistiti ter v primerno temperiranem prostoru shraniti.

Vse to oskrbi proti mali odškodnini, primeren prostor pa da na razpolago
brezplačno
tvrdka

K. Čamernik,
specialna trgovina s kolesi in posameznimi deli
Ljubljana, Dunajska cesta št. 9.

Prevzamem dobro idočo
gostilno na račun

v Ljubljani, ali v okolici. Ponudbe
pod „Gostilničar“ na inseratni oddelek
„Jutra“.

Kite iz las

po 5, 7, 9 in 12 K. — Lasulje za gledališča od 3 K naprej; brade 1 K, dolge 1 K 20 v; krep za brade meter 1 K; lim za brade, šminke, puder in druge potrebščine za maskiranje, vse po zmernih cenah. Barve za lase in brado v steklenicah po K 2— in K 4— priporoča

S. STRMOLI, brivec in lasničar
Ljubljana, Pod Trančo št. 1 (zraven čevljarskega mostu.)

Naročila sprejemajo
razen prodajalne pisarne
šentjanske premog družbe
v Križevniški ulici št. 8,
II. nadst., sledeče tvrdke:
Fr. Babič, Dolenjska cesta;
E. Kavčič, Prešernova ulica;
Leskovic & Meden, Jurčičev
trg; I. Mencinger, Sv. Petra
cesta; B. Sevar, Sv. Jakoba
trg; Urad gospodarst. društvo,
Kongresni trg; Naročila in
denar za premog za Šiško
sprejema Luč Kotnik, trgo-
vec v Spod. Šiški. Za spre-
jemanje naročil, kakor tudi
za inkasiranje je opravičen
gosp. Josip Baraga

**Naročajte izvrstni šentjanski
premog!**

Po analizi, izvedeni po c. kr. geološkim državnem zavodu na Dunaju potem po dr. A. Plussu, profesorju kemične tehnologije na c. kr. visoki šoli za poljedelstvo na Dunaju in končno po laboratoriju „Združenih mostecko-ducovskih rudarskih revirjev“ ima šentjanski premog 4059—4733 kalorij in 7.96—11.57% pepela in se potemtakem more vzporejati z najboljšim češkim. Cena mu je 2 K 40 h za 100 kilogr.; tedaj nižja, kot cena vsakega drugega premoga.

**Kdor je kdaj kuril z njim, ne opusti
ga nikdar več.**

Ivan Jax in sin
v Ljubljani, Dunajska c. 17

priporoča svojo bogato zalogo

voznih koles.

Šivalni stroji za rodbino in obrt.

Brezplačni kurzi za vezenje v hiši.

: Pisalni stroji „ADLER“ :

Nekaj izborna ohranjenih
automobilov

vseh velikosti se ceno proda.

Moje ime jamči za solidno in dobro postrežbo. — Zavod za po-
pravo avtomobilov in trgovina

Ing. JURIJ TMEJ, Dunaj XVII.,

Santergasse 13.

Prvi slovenski pogrebni zavod v Ljubljani
Prešernova ulica šte. 44.

Prireja pogrebe od najpreprostejše do najelegantnejše vrste v odprtih kakor tudi s kristalom zaprtih vozovih. — Ima bogato zalogo vseh potrebščin za mrličke kakor: kovinsate in lepo okrašene lesene krste, čevlje, vence, umetne cvetlice, kovine, porcelana in perl.

Najnižje cene! Za slučaj potrebe se vljudno priporočajo

TURK in BRATA ROJINA.

Uo. glavni: K 5,000.000.

Ljubljanska kreditna banka v Ljubljani.

Rez. fonda K 450.000.

Stritarjeva ulica šte. 2.

Podružnice v Spljetu, Celovcu, Trstu, Sarajevu in Gorici

Priporoča promese na dunajske komunalne srečke à K 18—; žrebanje: dne 1. marca; glavni dobiček: K 300.000—.

Sprejema vloge na knjižice in na tekoci račun ter jih obrestuje od dne vloge po čistih 4 1/2 %

Cene brez konkurence!

Slovenci, pozor
pri nakupovanju vencev!

FR. IGLIČ

Ljubljana, Mestni trg 11
priporoča največjo zalogo krasnih

**nagrobni vencev
in trakov z napisi.**

Zunanja naročila se izvršujejo
hitro in točno.

Cenj. gostom in potujočemu občinstvu

priporočam staroznano

dobro gostilno

kjer točim najboljša naravna
vina, več vrst najfinjšega
mošta: prosekara, ljutomer-
čana i, dr. od veleposestnika
grofa Fr. Attems iz Spiel-
felda (Štajersko).

Izborna domača kuhinja.
Cene najnižje.

Hotel „Lloyd“

sobe za prenočišča
v najlepšem redu po zmernih cenah.
Omnibus k vsakemu vlaku.

Ljubljana

sv. Petra cesta 9 in
Miklošičeva cesta 11,
nasproti hotela „UNION“.

Karol Počivaunik.

35%	Naznanilo in priporočilo.	35%
Cene kot povsod drugje. Cvetlice v loncih, palme i. dr. vse zaradi prihranitve visoke na- jajemline. Sveži, kot suhi venci, šopki s trakovi in napis.	Odlikovano vrtnarstvo in semenska trgovina na debelo in na drobno, edina na Kranjskem strokovno urejena. Naznanjam, da je moj <u>ilustrovanji cenik</u> že 37. letnik izšel za leto 1911. in se ga na željo brezplačno dobi. Za obilno naročbo se priporoča z odličnim spoštovanjem	Cene kot povsod drugje. Cvetlice v loncih, palme i. dr. vse zaradi prihranitve visoke na- jajemline. Sveži, kot suhi venci, šopki s trakovi in napis.
35%	ALOIS KORSIKA, Ljubljana, v lastni hiši Bleiweisova cesta št. 1 ali Vrtača.	35%

**Julij
Meinl**

uvoz kave in
velepražarna.

Nova podružnica

v Ljubljani

Selenburgova ul. 7